

Nieuwsbrief "Uilenbescherming in Brabant"

Nr.4 – april 2008

Deze nieuwsbrief "Uilenbescherming in Brabant" wordt mogelijk gemaakt door het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap en de samenwerkende Brabantse uilenbeschermers.

Brabants Landschap

In deze editie:

- Provinciale jaaravond Uilenbescherming (pag. 1)
- "Waarneming van de Dwerguil in Nederland" (pag. 2)
- Het gebruik van de valbeveiliging (pag. 3)
- "Steenuil in de lift" (pag. 4)
- De Fabeltjeskrant op bezoek bij..... (pag. 5)
- "Wat gebeurt er in het veld?" (pag.)
- Creatief met kasten (pag. 1)
- www.uileninbrabant.nl (pag. 8)

Provinciale Jaaravond Uilenbescherming

De provinciale jaaravond staat dit jaar weer op het programma! De avond zal van start gaan met de introductie van de nieuwe coördinator soortenbescherming bij het Brabants Landschap, Jochem Sloothaak. Hij zal de taken van Ernst-Jan over nemen en zichzelf dus kort introduceren.

Daarna zullen de resultaten van zowel de Steenuilenbescherming als de Kerkuilbescherming worden gepresenteerd. Aansluitend krijgt de heer Johan de Jong het woord om uitleg te geven over de landelijke situatie van de kerkuil. Vervolgens zal de heer Gejo Wassink ons informeren over de Oehoe, geïllustreerd met fraaie foto's. We krijgen informatie over de traditionele Oehoe-biotopen maar ook over de 'nieuwe' biotopen. De avond zal afsluiten met een feestelijk tintje.

Wanneer u via de mail aan ons doorgeeft hoeveel jaarverslagen u dit jaar wenst te ontvangen, zorgen wij van het Brabants Landschap ervoor dat deze aan het eind van de avond voor u klaar liggen.

Provinciale jaaravond STEENUIL en KERKUIL 2008
Datum: woensdag 14 mei, 20.00 uur (zaal is geopend vanaf 19.30 uur)
Locatie: Hotel De Druiventros, Bosscheweg 11 te Berkel-Enschot

Over een half jaar hopen we weer een nieuwsbrief te kunnen maken. Daarom zijn we altijd op zoek naar interessante informatie, artikelen of ervaringen uit het veld. We nodigen iedereen uit hier een bijdrage aan te leveren! Met vragen voor deze nieuwsbrief kunt u contact op nemen met Jochem Sloothaak: jsloothaak@brabantslandschap.nl of 0411-622775. Veel leesplezier!

Waarneming van een Dwerguil in Brabant!

Op 10 februari 2008 werd door Joey Kuipers een bijzondere ontdekking gedaan. In het Leenderbos ontdekte hij een Dwerguil (*Glaucidium passerinum*)! Deze waarneming betrof de derde Dwerguil voor Nederland en de eerste ooit in Brabant. Ook op 11 februari is de uil nog gezien. Later zijn echter geen waarnemingen meer gedaan.

Na de ontdekking van de eerste Nederlandse Dwerguil in Friesland schreef Johan de Jong hierover in de uilennieuwsbrief nr. 1 (2005): De dwerguil is de kleinste Europese uil en is ongeveer zo groot als een spreeuw en met een gewicht van 55-85 gram. Hij heeft een ronde, enigszins afgeplatte kop met een zwak ontwikkelde gezichtssluier. De korte, dunne wenkbrauwstrepen en de kleine gele, dicht bij elkaar staande ogen geven de uil een "streng uiterlijk". Het verenkleed is van boven donkerbruin met kleine witte vlekken en van onderen wit met smalle bruine lengtestrepen. De staart steekt buiten de vleugelpunten uit en heeft vijf witte dwarsbanden. Het wippen met de staart is een typisch kenmerk.

De dwerguil komt voornamelijk voor in het hoge, maar niet te dichte, boreale sparrenbos, dat zich als een brede gordel dwars door Europa en Azië uitstrekt van Scandinavië tot Japan. In

Midden-Europa komt hij vooral voor in oudere naald- en gemengde bossen van het hoog- en middelgebergte: zo zijn ze waargenomen in de Alpen, de Jura, in de Vogezen, in het Zwarte Woud, het Beierse Woud, het Fichtel gebergte, het Bohemer Woud, Ertzgebergte, Thüringer Woud en de Harz. De laatste jaren vindt uitbreiding plaats in de uitgestrekte naaldbossen in het noorden van Duitsland, o.a. de Lüneburger Heide.

Met dank aan Joey Kuipers voor de toestemming zijn foto's te mogen gebruiken!

Het gebruik van de valbeveiliging

1. Gebruik de valbeveiliging altijd bij kasten die hoger hangen dan 3 meter.

2. De eerste stap bestaat uit het aantrekken van het veiligheidsharnas.

3. Maak met de gesp de lussen vast.

4 Bevestig het valstopapparaat op de rug.

5. Klim vervolgens de ladder op...

6 ...en gebruik de haak van het valstopapparaat om jezelf te zekeren.

7. Nu kan de kastcontrole beginnen.

Neem voor meer informatie over uilenbescherming contact op het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap: tel: 0411-622775 / www.brabantslandschap.nl

Brabants Landschap

Steenuil

in de lift

Steenuil in de lift

Nieuwskrant Steenuil in de Lift bestaat nu inmiddels 4 jaar. Vanaf september 2004 verschijnt er elke maand 1 pagina met nieuws en wetenswaardigheden over de Steenuil in Brabant. Zaken zoals inventarisaties, kastcontroles en organisatiestructuur komen er in voor.

Een belangrijke doelgroep zijn de mensen bij wie een nestkast hangt of die een uil hebben wonen. Meestal zijn dat buitenwonende burgers en boerenmensen. Zij kunnen met goede voorlichting de steenuil op hun eigen erf ter wille zijn. Denk daarbij aan onderwerpen zoals het aanbrengen van een gevarieerde grasmat, het afschermen van een waterbak of het planten van een rijtje knotbomen.

Dat betekent wel dat we die gastgezinnen moeten zien te bereiken. De meeste hebben wel een mailadres maar weten niet van het bestaan van de nieuwskrant. En daar heb ik hulp van jullie bij nodig. Wat kun je doen!

1. Bij elk werkbezoek de mensen attenderen op de nieuwskrant Steenuil in de Lift en hun mailadres aan mij doorgeven. Het is geheel vrijblijvend en men kan de verzending elk moment weer afmelden.
2. Of.....Je kunt zelf Steenuil in de Lift ontvangen en die doorsturen naar belangstellende gastgezinnen.

Het is in ieders belang, maar zeker in het belang van de steenuil, dat we elkaar op de hoogte houden. Steenuil in de Lift is hierbij een goed hulpmiddel.

.....en natuurlijk als je wat te melden hebt over de steenuil in jouw gebied; laat het weten en het komt in de krant!

Jan van Rijsewijk
steenuilindelift@home.nl

PS. Je kunt alle edities vinden op www.uileninbrabant.nl

De Fabeltjeskrant op bezoek bij:

Wout van Mensvoort

Woonplaats: Cromvoirt, gemeneere Vught
 Vrijwilligersgroep: Nestkastengroep van de NMC Vught

Wat staat er vanavond op de eettafel?

"Na de pannenkoeken van gisteren, is het vandaag een lekkere bamischotel en morgen, tja, maar weer afwachten."

Heeft u vandaag nog de tijd genomen om uilenballen uit te pluizen?

"Nee hoor dat doen we deze tijd van het jaar niet. Te druk met andere bezigheden."

Hoe lang bent u als vrijwilliger actief en waarom heeft u voor uilen gekozen?

"Al een jaar of vijf, omdat de uilen toch iets geheimzinnigs hebben en het plaatsen en nakijken van kasten een leuke bezigheid is."

Welke karaktereigenschappen dicht u een uil toe?

"Zou men echt kunnen spreken van een WIJZE uil? Het zijn natuurlijk wel echte nachtbrakers. Ze jagen 's nachts op muizen en ze braken. Ik braak hier geen onzin uit. Verder zouden ze best wat hygiënischer mogen zijn want het is me toch een smeerboel in zo'n kast!"

Hoe verliep de uilenbescherming afgelopen jaar in uw gebied?

"Bijzonder goed. We hadden het afgelopen jaar maar liefst 25 jonge kerkuilen en waarschijnlijk 12 jonge steenuilen. Van de 5 paartjes kerkuilen hebben twee paartjes een dubbel legsel gehad en uitgebreed. Allemaal in de omgeving van Cromvoirt."

Wat is het vreemdste wat u heeft meegemaakt gedurende uw hele vrijwilligersperiode?

"Vreemde dingen niet maar leuke wel! Onder andere de TV opname van omroep Brabant waarvan de uitzending op 17 mei 's middags om zes uur is."

"Enkel weken terug ben ik gebeld dat er een dode kerkuil lag bij de spoorlijn. Inderdaad hij was tegen de trein aangevlogen en hartstikke dood. Hij is nou bij de preparateur en wordt opgezet."

Bent u ook wel eens aangevallen door een uil?

"Nee hoor ik ben zelf veel te lelijk. Dat durven ze niet."

Vindt u uzelf een uilskuiken?

"Mijn vrouw zegt van niet. Wat ik zelf vind... ach zo af en toe, dat heeft met de leeftijd te maken denk ik."

Tenslotte nog één vraag: Bij wie moet de Fabeltjes Krant de volgende keer op bezoek gaan?

"Ga maar eens naar Rini v.d. Boer. Die is ook maf van Uilen."

Wat gebeurt er allemaal in het veld?

Door: Mieke Makkenze
Woonplaats: Essen-Hoek, Vlaanderen

Iets meer dan een jaar geleden kwamen we erachter dat we een koppeltje steenuiltjes in de schuur hadden. Geen handige keuze. Want ze zaten op de plaats waar voorgaande jaren kauwen genesteld hadden. Omdat ze snel door de kauwen weggejaagd zouden gaan worden, hebben we contact gezocht met de vogelbescherming in Vlaanderen. Volgens deze Belgische vogelbescherming zijn er genoeg steenuiltjes en hoeven ze daarom ook niet geholpen te worden.

Nu wisten wij helemaal niets van steenuilen, dus we waren al op internet aan het zoeken geweest. Daar hebben we veel informatie gevonden, maar niets dat er op wees dat er zoveel zijn. Toen zijn we naar diverse mensen gaan mailen. Of er iemand was die ons informatie kon geven hoe we deze uiltjes het beste konden helpen. Gelukkig reageerde Martin van Leest. Hij heeft ons met raad en daad geholpen. Ook heeft hij aan het Brabants Landschap gevraagd of ze ons konden helpen. (Ook al wonen we net over de grens in België). En dat kon! Arjen Stoop, gebiedsmedewerker Brabants Landschap, kwam de nestkast brengen.

We hebben hem nog dezelfde dag opgehangen in de leilinden naast het huis. Maar inmiddels waren de uiltjes door de kauwen verjaagd en zagen we ze niet meer. Uiteindelijk kwamen ze na een week terug en hebben ze de nestkast toch gevonden. We waren zo blij dat we ze weer lekker in het zonnetje op de nestkast zagen zitten! Jammer genoeg is het dat jaar met het broeden mis gegaan. Ons is verteld dat dat vaker voor komt vanwege de onervarenheid. Dus we hopen dat het dit jaar wel goed gaat en dat we vanuit ons zijraam kunnen genieten van kleine steenuiltjes die over de takken van de leilinden heen en weer lopen.

We kunnen ze nu in ieder geval goed in de gaten houden. Ze zijn inmiddels helemaal aan onze aanwezigheid gewend. Ook aan de aanwezigheid van onze honden. Ze zitten zelfs op steiger terwijl we aan de schuur aan het verbouwen zijn! Echt geweldig is dat! We moeten nog 1 gevel opnieuw opmettelen. En daardoor liepen we tegen een probleem op.....

Een leuk probleem, maar ook een lastig probleem. Toen mijn man op de zolder in de schuur ging kijken hoe hij de sloop van de gevel het beste in het vat kon gieten, zag hij ineens allemaal braakballen liggen. Nadat we verder gingen kijken, bleek dat er een kerkuil in de schuur zat! Bovenop de nokbalk. Geweldig! Maar hoe moesten we het nu aan gaan pakken? Via diverse mailtjes kwamen we toch weer bij het Brabants Landschap terecht. Ze wilden ons weer helpen! Dus kwam Arjen Stoop weer langs. Dit keer met een kerkuilenkast. We hebben hem nog diezelfde dag in elkaar gezet en boven in de schuur geplaatst. Daar staat hij nu drie dagen.

De uil zelf zit nog steeds op de nokbalk maar we hopen dat hij snel in de kast komt te zitten. En we hopen natuurlijk ook dat hij daar blijft wanneer we de gevel gaan slopen en opnieuw gaan opmettelen. Wanneer we dat gaan doen, maken we er een koker in waardoor hij toch in de schuur kan blijven komen. We gaan na het broedseizoen voorzichtig beginnen. Onder het toezien ook van twee steenuiltjes. Want die twee zijn nieuwsgierig!

Creatief met kasten

Bescherming kerkuil tegen katten en steenmarters

Van John Hermans van de Vogelwacht Uden ontvingen we deze foto. De afgebeelde kerkuilenkast is met een grote houten kraag beschermd tegen al te opdringerige of nieuwsgierige huiskatten en andere mogelijke predatoren. Overigens zijn wij benieuwd of nestpredatie van kerkuilen een veelvoorkomend probleem is. Geeft u het ons door wanneer u aanwijzingen heeft dat dit bij u voorkomt?

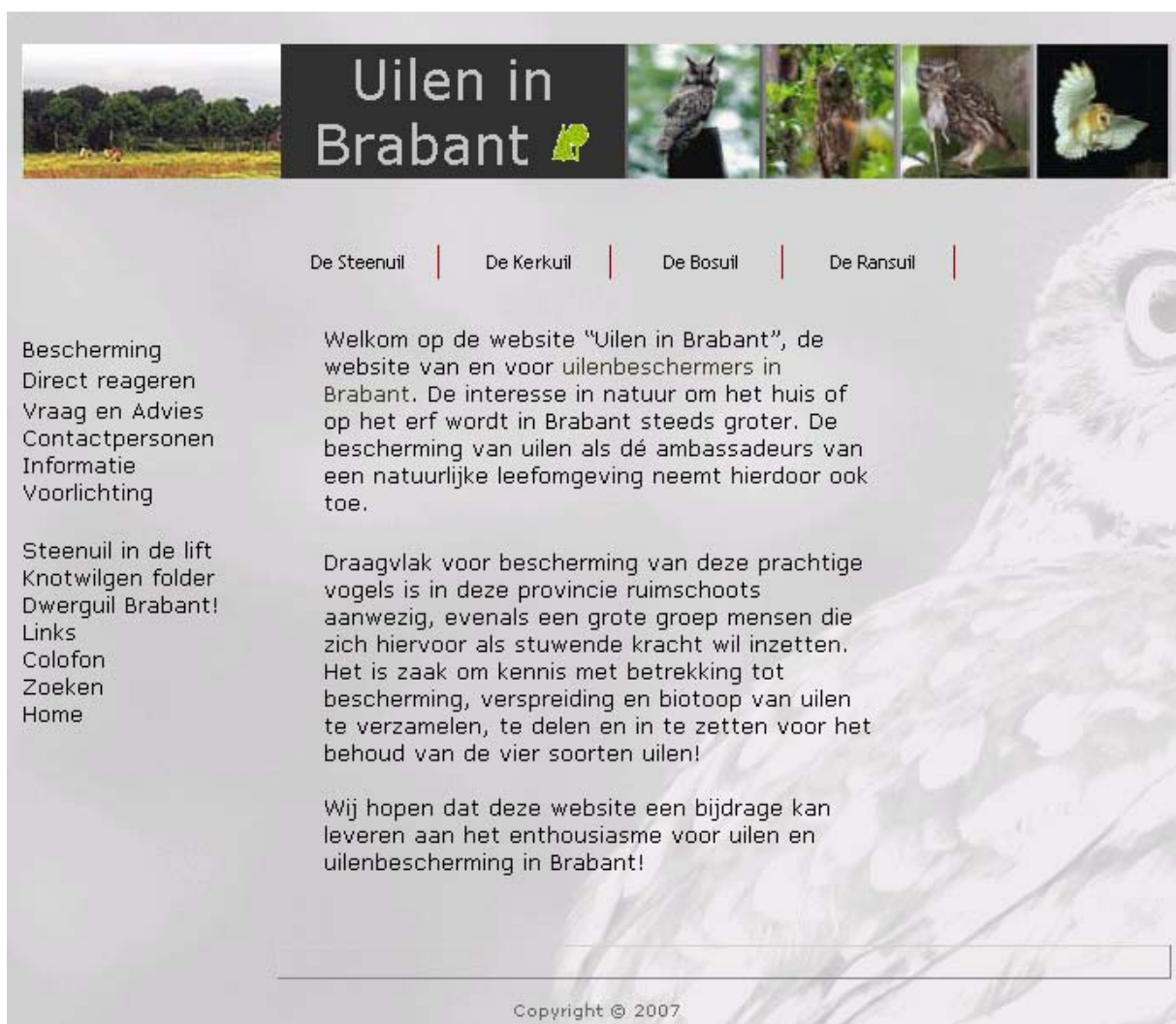
Kerkuilenkast voor buitengebruik

Van Bert Schellekens uit Gemonde ontvingen we diverse foto's en een handleiding voor het maken en plaatsen van speciale kerkuilenkasten. Deze kasten zijn gemaakt van watervast multiplex ('betonplex') en zijn speciaal bedoeld om aan de buitenkant van een schuur op te hangen. Bij het afsluiten van de klep blijft een smalle kier open waarmee enige doorluchting kan plaatsvinden. Wij zijn benieuwd of deze kast goed gebruikt gaat worden!

www.uileninbrabant.nl

Sinds 2007 werd het internet een website rijker: www.uileninbrabant.nl. Wij willen jullie nogmaals wijzen op deze website, gemaakt door de Brabantse uilenbeschermers Job van de Hoven en Jan van Rijsewijk. De site richt zich op iedereen die meer informatie wil over uilen en hun bescherming. De site biedt onder andere algemene informatie, foto's en de mogelijkheid om jaarverslagen en nieuwsbrieven te downloaden. Ook kunnen vragen worden gesteld en waarnemingen worden doorgegeven. In de nog maar korte tijd dat de site bestaat zijn al diverse meldingen binnengekomen van mensen met uilen in hun schuur. Er is verder alle ruimte voor groepen om zich op deze site te presenteren, of om bijvoorbeeld nieuwsberichten en leuke ervaringen te publiceren. Wie daar interesse in heeft kan dit laten weten via: uileninbrabant@planet.nl.

The screenshot shows the website 'Uilen in Brabant'. At the top, there is a banner with the title 'Uilen in Brabant' and a small owl icon. Below the banner, there are four navigation links: 'De Steenuil', 'De Kerkuil', 'De Bosuil', and 'De Ransuil'. The main content area is divided into two columns. The left column contains a list of links: 'Bescherming', 'Direct reageren', 'Vraag en Advies', 'Contactpersonen', 'Informatie', 'Voorlichting', 'Steenuil in de lift', 'Knotwilgen folder', 'Dwerguil Brabant!', 'Links', 'Colofon', 'Zoeken', and 'Home'. The right column contains introductory text about the website and the importance of owl conservation in Brabant. At the bottom, there is a copyright notice: 'Copyright © 2007'.

Uilen in Brabant

De Steenuil | De Kerkuil | De Bosuil | De Ransuil

Bescherming
Direct reageren
Vraag en Advies
Contactpersonen
Informatie
Voorlichting

Steenuil in de lift
Knotwilgen folder
Dwerguil Brabant!
Links
Colofon
Zoeken
Home

Welkom op de website "Uilen in Brabant", de website van en voor uilenbeschermers in Brabant. De interesse in natuur om het huis of op het erf wordt in Brabant steeds groter. De bescherming van uilen als dé ambassadeurs van een natuurlijke leefomgeving neemt hierdoor ook toe.

Draagvlak voor bescherming van deze prachtige vogels is in deze provincie ruimschoots aanwezig, evenals een grote groep mensen die zich hiervoor als stuwende kracht wil inzetten. Het is zaak om kennis met betrekking tot bescherming, verspreiding en biotoop van uilen te verzamelen, te delen en in te zetten voor het behoud van de vier soorten uilen!

Wij hopen dat deze website een bijdrage kan leveren aan het enthousiasme voor uilen en uilenbescherming in Brabant!

Copyright © 2007